

فصلنامه علمی- پژوهشی زیست‌شناسی میکروارگانیسم‌ها
سال چهارم، شماره ۱۳، بهار ۱۳۹۴، صفحه ۱۱-۲۴
تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۷/۲۳ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۰۲/۳۱

بررسی آثار بازدارندگی ترکیبات فورفورال و هیدروکسی متیل فورال در طی فرآیند تخمیر بر روی رشد و بازده اتانول تولیدی توسط مخمر ساکارومایسس سرویسیه

مسعود حاتمی‌منش: دانشجوی کارشناسی ارشد محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس، نور، ایران، hatamim69@yahoo.com
حبیب‌الله یونسی*: دانشیار محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس، نور، ایران، hunesi@modares.ac.ir
نادر بهرامی‌فر: استادیار محیط زیست دانشگاه تربیت مدرس، نور، ایران، n.bahramifar@modares.ac.ir

چکیده

مقدمه: استفاده از فرآیند هیدرولیز به منظور آزادسازی قندهای قابل احیا برای تولید اتانول از مواد پلی‌ساکاریدی، به‌ویژه در فرآیند هیدرولیز اسیدی باعث تولید ترکیبات بازدارنده رشد میکروارگانیسم‌ها مانند فورفورال و هیدروکسی متیل فورال می‌شود. وجود این ترکیبات در محیط کشت علاوه بر کاهش رشد میکروارگانیسم و کاهش گلوکز مصرفی موجب کاهش بازده اتانول تولیدی نیز می‌شود. به همین علت مطالعه حاضر تلاش در بررسی اثر این ترکیبات بر روی رشد مخمر ساکارومایسس سرویسیه دارد.

مواد و روش‌ها: به منظور بررسی آثار بازدارنده دو ترکیب فورفورال و هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد مخمر ساکارومایسس سرویسیه و بازده اتانول تولیدی توسط آن، ۴ سری آزمایش با غلظت‌های صفر یا شاهد، ۰/۵، ۱ و ۲ گرم بر لیتر از هر ترکیب تهیه شد و آثار بازدارندگی آن‌ها بر روی رشد مخمر و بازده اتانول تولیدی توسط آن در مدت زمان ۳۶ ساعت مطالعه شد.

نتایج: نتایج نشان داد که با افزایش غلظت دو ترکیب فورفورال و هیدروکسی متیل فورال میزان بازدارندگی هر دو ترکیب افزایش می‌یابد به طوری که بیش‌ترین بازده اتانول تولیدی برای هر دو ترکیب فورفورال و برای هیدروکسی متیل فورال در نمونه شاهد و غلظت ۰/۵ گرم بر لیتر به دست آمد. همچنین، نتایج نشان داد که ترکیب فورفورال به مراتب تأثیر بازدارندگی بیشتری نسبت به هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد مخمر و متابولیسم آن دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: به طور کلی کاهش میزان گلوکز مصرفی با افزایش غلظت این ترکیبات گویای آثار منفی این دو ترکیب بر روی رشد و متابولیسم مخمر و در نتیجه کاهش بازده اتانول تولیدی است.

واژه‌های کلیدی: اتانول، بیومس سلولی، فورفورال، مخمر ساکارومایسس سرویسیه، هیدروکسی متیل فورال

مقدمه

با توجه به کاهش منابع سوخت‌های فسیلی و آلودگی‌های زیست محیطی ناشی از انتشار گازهای دی اکسید کربن، دی اکسید گوگرد و اکسیدهای نیتروژن نیاز به انرژی‌های تجدید پذیر، مناسب، غیر سمی و ارزان قیمت که آلودگی کمتری نسبت سوخت‌های فسیلی داشته باشند احساس می‌شود (۱). استفاده از سوخت‌های زیستی به عنوان جایگزین سوخت‌های فسیلی به علت وجود اکسیژن در ساختار شیمیایی آن‌ها سبب بالا رفتن عدد اکتان سوخت و در نتیجه بهبود احتراق سوخت، کاهش انتشار مونواکسید کربن، مواد آلی فرار و هیدروکربن‌های اشباع که در واقع یکی از مهم‌ترین مشکلات استفاده از سوخت‌های فسیلی است، می‌شود (۲).

در میان سوخت‌های زیستی مختلف، اتانول به دلایلی همچون، سادگی تولید، وجود انواع میکروارگانیسم‌های مختلف و مواد فراوان و ارزان قیمت برای تولید آن، بیش‌ترین توجه را در سراسر جهان به خود جلب کرده است به طوری که در چند دهه اخیر بالای ۹۰ درصد از سوخت‌های زیستی مصرفی جهان را به خود اختصاص داده است (۳). به طوری که می‌تواند به عنوان یک سوخت سازگار با محیط زیست که آلودگی کمتری نسبت به سوخت‌های فسیلی دارد، به شکل خالص به عنوان سوخت یا در ترکیب با بنزین به عنوان حامل اکسیژن به کار گرفته شود و محتوی اکسیژن آن را افزایش دهد. همچنین، سبب اکسیداسیون بهتر هیدروکربن‌ها و در نتیجه کاهش میزان آلودگی ناشی از آن‌ها شود (۴).

امروزه در کشورهای مختلف به طور وسیعی از فرآیند تخمیر برای تولید اتانول از منابع مختلف قندی،

نشاسته‌ای، سلولزی، لیگنوسلولزی و جلبک‌ها استفاده می‌شود (۵). تخمیر اتانول یک فرآیند زیستی است که طی آن مواد آلی توسط میکروارگانیسم‌ها به ترکیبات ساده‌تر مانند قندها تبدیل می‌شوند. سپس، قندهای تولید شده طی فرآیند تخمیر به وسیله میکروارگانیسم‌ها به اتانول و دی اکسید کربن تبدیل می‌شوند. به طور کلی در طول فرآیند تخمیر اتانول، دو گروه از میکروارگانیسم‌ها دخالت دارند گروه اول میکروارگانیسم‌هایی هستند که سوبستراهای تخمیرپذیر را به اتانول تبدیل می‌کنند و گروه دوم شامل میکروارگانیسم‌های تولیدکننده آنزیم‌های کاتالیزکننده (مثل آنزیم آمیلاز و گلیکو آمیلاز) هستند که در واقع واکنش شیمیایی تجزیه سوبسترا به ترکیبات ساده‌تر مانند گلوکز را کاتالیز می‌کنند (۶). در اصل تولید اتانول از مواد نشاسته‌ای مانند نشاسته گندم یا برنج یک فرایند دو مرحله‌ای است، مرحله اول فرایند ساکاریفیکاسیون (هیدرولیز) نام دارد که در طی آن نشاسته به کمک آنزیم یا اسید به قندهای ساده‌تر مانند گلوکز تبدیل می‌شود. در مرحله دوم قندهای حاصل از فرآیند ساکاریفیکاسیون توسط میکروارگانیسم‌های مناسب به اتانول تبدیل می‌شوند (فرآیند تخمیر) (۷ و ۸).

یکی از مهم‌ترین مسایل مربوط به تولید اتانول از مواد مختلف نشاسته‌ای، سلولزی و دیگر مواد پلی‌ساکاریدی در هنگام هیدرولیز این مواد، تشکیل مواد بازدارنده رشد میکروارگانیسم‌ها از قبیل اسیدهای ضعیف، مشتقات فوران، ترکیبات فنله و هیدروکسی متیل فورال^۱، به‌ویژه در هنگام هیدرولیز اسیدی این مواد است. در زمان هیدرولیز ترکیبات پلی‌ساکاریدی شامل نشاسته، سلولز و همی سلولز این مواد در ابتدا به قندهای ساده ۵ کربنه و ۶ کربنه تبدیل می‌شوند و سپس، در

مواد و روش‌ها

مخمر و محیط کشت: در این بررسی از مخمر

ساکارومایسس سرویسه *ITCC* برای تولید اتانول استفاده شد که از وزارت علوم و تحقیقات فناوری، سازمان پژوهشی، علمی و صنعتی ایران (مرکز کلکسیون قارچ‌ها و باکتری‌های صنعتی و عفونی) به شکل یخ خشک تهیه شد و سپس، در محیط کشت استریل شد.

شرایط انجام آزمایش: بعد از آماده شدن محیط

کشت تکثیر مخمر ساکارومایسس سرویسه حاوی ترکیبات گلوکز ۱۵، عصاره مخمر ۱، دی‌پتاسیم هیدروژن فسفات ۱۰، پتاسیم دی‌هیدروژن فسفات ۵، منیزیم سولفات ۲/۵، آمونیوم سولفات ۹ (گرم بر لیتر)، محیط کشت آماده شده در اتوکلاو در دمای ۱۲۰ درجه سانتی‌گراد و فشار ۱ اتمسفر به مدت ۲۰ دقیقه استریل شد. پس از استریل شدن محیط کشت و سرد شدن در دمای محیط در شرایط کاملاً استریل و در نزدیک شعله عمل تلقیح مخمر به نسبت ۳ درصد محیط کشت انجام شد (۱۱). پس انجام عمل تلقیح محیط کشت حاوی مخمر در انکوباتور با دمای ۲۵ درجه سانتی‌گراد و اسیدیته برابر ۴/۵ در شرایط ساکن تا مرحله نمایی رشد مخمر و تزریق به محیط کشت نگهداری شد. همچنین، تنظیم اسیدیته با سولفوریک اسید ۱ مولار و سود (سدیم هیدروکسید) ۱ مولار تهیه شده از شرکت تجاری مرک^۸ انجام شد. در هر آزمایش ۲۰۰ میلی‌لیتر از محیط کشت در ارلن‌های با حجم ۵۰۰ میلی‌لیتر تهیه شد. از زمان صفر تا ۳۶ ساعت، هر ۴ ساعت ۳ نمونه از محیط کشت برای اندازه‌گیری قند مصرفی، اتانول تولیدی و غلظت بیومس گرفته شد. برای تعیین اثر ترکیبات فورفورال و هیدروکسی متیل فورال بر رشد مخمر، روند گلوکز مصرفی و میزان اتانول تولیدی توسط آن، ۴

مرحله دوم این ترکیبات به شکل‌های دیگری همچون فورفورال^۲ و هیدروکسی متیل فورال تبدیل می‌شوند که برای میکروارگانیزم‌ها به‌ویژه مخمرها سمی و مضر هستند. وجود این ترکیبات در محیط کشت مانع رشد و متابولیسم میکروارگانیزم‌ها شده و در نتیجه آن میزان اتانول تولیدی توسط میکروارگانیزم تخمیرکننده هم کاهش می‌یابد. بر این اساس پژوهشگران زیادی به بررسی آثار این ترکیبات بر روند رشد، متابولیسم، میزان گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی در هنگام تخمیر اتانول پرداختند. لارسون و همکاران^۳ به بررسی تأثیر شدت هیدرولیز اسیدی چوب صنوبر با استفاده از سولفوریک اسید رقیق بر روی میزان قند مصرفی و تخمیر مخمر ساکارومایسس سرویسه و ترکیبات بازدارنده مانند هیدروکسی متیل فورال پرداختند (۹). مودیج^۴، به بررسی اثر فورفورال و هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد و فعالیت آنزیم‌های پیرووات دی‌هیدروژناز^۵، الکل دی‌هیدروژناز^۶ و آلدئید دی‌هیدروژناز^۷ توسط مخمر ساکارومایسس سرویسه پرداخت. نتایج پژوهش وی نشان داد که فورفورال تأثیر شدیدی بر روی دو آنزیم آلدئید دی‌هیدروژناز و پیرووات دی‌هیدروژناز دارد اما بر روی الکل دی‌هیدروژناز تأثیر کمتری می‌گذارد، در حالی که هیدروکسی متیل فورال تأثیر کمتری نسبت به فورفورال بر روی دو آنزیم آلدئید دی‌هیدروژناز و پیرووات دی‌هیدروژناز دارد اما بر روی الکل دی‌هیدروژناز تأثیری شبیه به ترکیب فورفورال به ترکیب فورفورال داشت (۱۰). بر این اساس با توجه به تأثیر مهم این ترکیبات بر رشد و تولید اتانول، مطالعه حاضر به بررسی تأثیر ترکیبات فورفورال و هیدروکسی متیل فورال بر رشد و تولید اتانول توسط مخمر ساکارومایسس سرویسه می‌پردازد.

حسب گرم بر لیتر، X و X_0 غلظت نهایی و اولیه زیست توده بر حسب گرم بر لیتر و در نهایت، S_0 غلظت اولیه قند کل بر حسب گرم بر لیتر است.

روش‌های تحلیل

اندازه‌گیری قند، اتانول تولیدی و غلظت بیومس:

در این بررسی برای تعیین تراکم سلولی یکی از نمونه‌های گرفته شده ۳ برابر رقیق و میزان جذب آن در طول موج ۶۲۰ نانومتر با اسپکتروفتومتر تعیین شد. سپس وزن خشک سلولی با استفاده از نمودار کالیبراسیون (میزان جذب به دست آمده در ۶۲۰ نانومتر در مقابل وزن خشک سلولی) به دست آمد. همچنین، در این مطالعه به منظور رسم منحنی کالیبراسیون وزن خشک سلولی، ابتدا محیط کشت تهیه شده در بالا تا مرحله رسیدن به فاز رشد نمایی، در دمای ۲۵ درجه سانتی‌گراد و اسیدیته برابر ۴/۵ نگهداری شد. سپس حجم‌های مختلف ۱ تا ۱۰ میلی‌لیتر از محیط کشت در ۱۰ سری لوله آزمایش ریخته و میزان جذب آن‌ها در طول موج ۶۲۰ نانومتر با دستگاه اسپکتروفتومتر قرائت شد (از آب مقطر به عنوان شاهد استفاده شد). پس از آن تعداد ۱۰ عدد فیلتر سرسرنگی با اندازه منافذ ۰/۲۳ میکرومتر به مدت ۱۶ ساعت در آون با دمای ۸۰ درجه سانتی‌گراد خشک و پس از سردسازی در دسیکاتور و رسیدن به دمای محیط، توزین شد. سپس، ۱۰ میلی‌لیتر از هر یک از محلول‌های مخمر رشد داده شده با غلظت‌های مختلف توسط این فیلترهای از قبل وزن شده، صاف و دوباره به مدت ۱۶ ساعت در داخل آون در دمای ۸۰ درجه سانتی‌گراد خشک شد. وزن ثانویه آن‌ها پس از خشک شدن دوباره اندازه‌گیری شد. با تفاضل وزن ثانویه از وزن اولیه فیلترها وزن خشک سلولی در غلظت‌های مختلف محیط کشت به دست آمد. برای

سری آزمایش و با غلظت‌های صفر یا شاهد، ۰/۵، ۱ و ۲ گرم بر لیتر از محیط کشت مناسب رشد مخمر برای هر ترکیب به طور جداگانه تهیه شد. برای مطالعه تأثیر غلظت این ترکیبات بر روی رشد این میکروارگانیسم و مصرف قند، اتانول تولیدی هر آزمایش ۳ بار تکرار و میانگین آن گزارش شد. همچنین، برای بررسی رفتار اتانول تولیدی و رشد سلولی مخمر در طی فرآیند تخمیر به ترتیب از مدل سنتیکی رشد بیومس سلولی، تولید اتانول و گلوکز مصرفی استفاده شد (معادله ۱، ۲ و ۳).

$$(1) \quad X = \frac{x_0 e^{\mu t}}{1 - (x_0/x_m)(1 - e^{\mu t})}$$

در معادله ۱ (مدل سنتیکی رشد سلولی)، زمان تخمیر بر حسب ساعت، X میزان وزن خشک سلولی در حال رشد بر حسب گرم بر لیتر، X_0 غلظت اولیه وزن خشک سلولی بر حسب گرم بر لیتر، x_m بیش‌ترین مقدار وزن خشک سلولی بر حسب گرم بر لیتر، μ_m بیش‌ترین شدت ویژه بر حسب (ساعت/۱) است.

$$(2) \quad p = \frac{P_0 e^{Pr t}}{1 - (P_0/P_m)(1 - e^{Pr t})}$$

در این رابطه t زمان تخمیر بر حسب ساعت، P غلظت اتانول تولیدی بر حسب گرم بر لیتر، P_m بیش‌ترین مقدار اتانول تولیدی بر حسب گرم بر لیتر، P_r شدت ویژه تولید اتانول بر حسب (ساعت/۱) و P_0 غلظت اولیه اتانول تولیدی بر حسب گرم بر لیتر است.

$$(3) \quad S = S_0 - \frac{1}{Y_{P/S}} (P - P_0) - \frac{1}{Y_{X/S}} (X - X_0)$$

در معادله ۳ (معادله سنتیکی مصرف گلوکز) و $Y_{P/S}$ و $Y_{X/S}$ به ترتیب بازده محصول تولیدی برای اتانول و زیست توده بر حسب گرم، اتانول بر گرم گلوکز مصرفی و گرم وزن خشک سلولی بر گلوکز مصرفی، P و P_0 به ترتیب میزان اتانول تولیدی نهایی و اولیه بر

میلی لیتری تهیه شد. سپس، به هر یک از آن‌ها ۸/۵ میلی لیتر کلریک اسید به همراه ۷ میلی لیتر معرف تیوباریوتیک اسید با غلظت ۰/۰۳ مولار اضافه شد، همین کار با ۱ میلی لیتر آب مقطر به عنوان نمونه شاهد نیز انجام شد. محلول‌های بالا به مدت ۳۰ دقیقه در حمام آب با دمای ۴۰ درجه قرار داده شدند و پس از سرد شدن تا رسیدن به دمای ۲۰ درجه (برای متوقف کردن سرعت واکنش) میزان جذب آن‌ها با استفاده از برنامه مشتق گیری دستگاه اسپکتروفتومتر (جن وی ۶۳۰۵، انگلستان) و در طول موج ۴۱۴ نانومتر برای فورفورال و ۴۳۶ نانومتر برای هیدروکسی متیل فورفورال با استفاده از مشتق مرحله اول قرائت شد (۱۳).

تحلیل آماری: تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزار ماکروسافت اکسل ۲۰۰۷ انجام گرفت. نمودار مربوط به هر سه متغیر غلظت اتانول تولیدی، بیومس سلولی و قندهای احیا کننده در محیط اکسل رسم شد. همچنین برای بررسی مدل‌های سنتیکی متغیرهای نام برده شده از نرم‌افزار سیگما پلات ۱۲ استفاده شد.

نتایج

اثر غلظت‌های مختلف هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد، اتانول تولیدی و گلوکز مصرفی: نتایج حاصل از بررسی اثر غلظت ترکیب هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد مخمر، میزان گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی طی فرآیند تخمیر نشان داد: با افزایش غلظت هیدروکسی متیل فورال به بیش از ۱ گرم بر لیتر، میزان رشد مخمر، گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی کاهش می‌یابد. نتایج نشان داد که بیش‌ترین میزان وزن خشک سلولی در محیط کشت شاهد به میزان ۴/۳۷ گرم بر لیتر و محیط کشت حاوی هیدروکسی متیل فورال ۰/۵ گرم

تعیین غلظت قند احیا کننده از روش دی نیترو سالیسیلیک اسید^۹ (۱۲) و همچنین، برای اندازه‌گیری غلظت اتانول تولیدی هر ۴ ساعت یک‌بار از محیط کشت به مدت ۲۴ ساعت نمونه برداری و پس از سانتریفیوژ کردن نمونه به دستگاه کروماتوگرافی گازی تزریق شد. در این مطالعه، برای اندازه‌گیری غلظت اتانول از دستگاه کروماتوگرافی گازی مدل (فیلیپس PU۴۴۰۰، اینگلند) مجهز به آشکارساز یونیزاسیون شعله‌ای و نرم افزار (Clarity 402, Data Apex, Czech Republic) استفاده شد. همچنین، از ستون شیشه‌ای پر شده (فیلیپس USA, PEG20M) به طول ۱/۵ متر و قطر داخلی ۱/۸ میلی متر با گاز حامل نیتروژن با جریان ۳۰ میلی لیتر بر دقیقه استفاده شد.

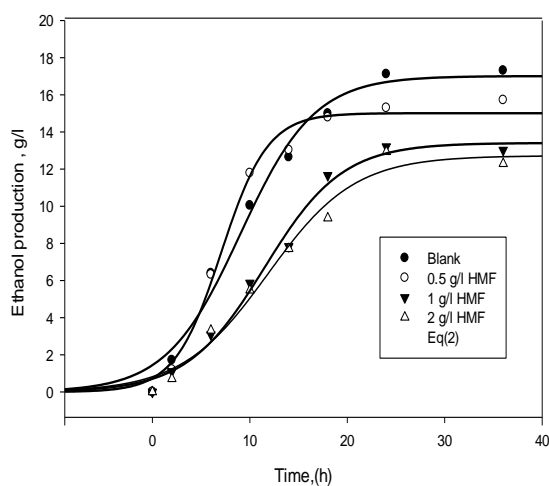
اندازه‌گیری فورفورال و هیدروکسی متیل فورال:

در این مطالعه ابتدا استاندارد ترکیبات فورفورال و هیدروکسی متیل فورال (از شرکت سیگما) و موادی نظیر کلریک اسید و تیوباریوتیک اسید از شرکت مرک تهیه شدند. سپس، استاندارد ۱۰۰ میلی گرم بر لیتر از هر دو ترکیب، فورفورال و هیدروکسی متیل فورال به‌طور جداگانه تهیه شد. برای این منظور ۰/۰۱ گرم از هر ترکیب در ۱۰۰ میلی لیتر آب مقطر حل و سپس استاندارد ۰/۰۰۳ مولار از تیوباریوتیک اسید تهیه شد. برای این منظور ۰/۴۵۰۳ گرم از این ماده در ۱۰۰ میلی متر آب مقطر حل و به مدت ۲۰ دقیقه با دستگاه التراسونیک، (برای حل نمودن آن) التراسونیک شد.

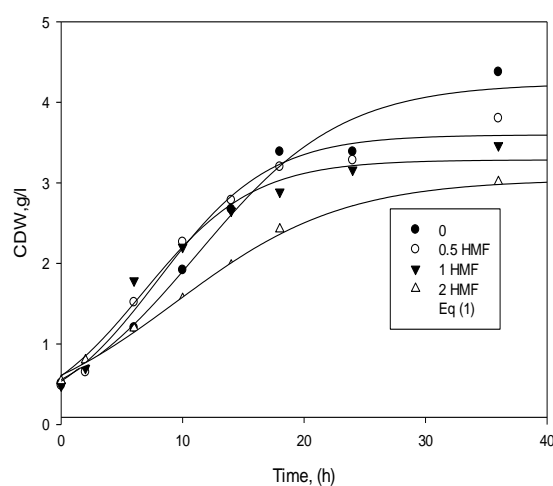
برای رسم منحنی کالیبراسیون ترکیبات فورفورال و هیدروکسی متیل فورال، از محلول استاندارد ۱۰۰ میلی گرم بر لیتر فورفورال و هیدروکسی متیل فورال با محلول‌های با غلظت استاندارد ۰/۵، ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ میلی گرم بر لیتر هر دو ترکیب در ۶ سری بالن ژوژه ۲۵

به دست آمد. شکل ۱ نتایج حاصل از بررسی اثر غلظت ترکیب فورفورال بر روی روند رشد، میزان گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی به همراه نتایج مدل سنتیکی تولید اتانول و رشد بیومس سلولی را توسط مخمر ساکارومایسس سرویسیه نشان می‌دهد.

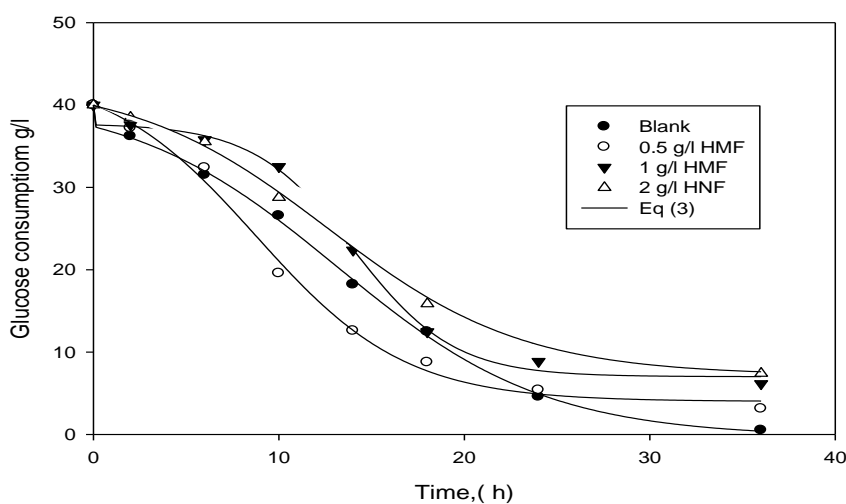
بر لیتر، به میزان ۳/۸۳ گرم بر لیتر وزن خشک در مدت زمان ۲۰ ساعت پس از تلقیح مخمر به دست آمد. همچنین نتایج نشان داد که با افزایش غلظت میزان وزن خشک سلولی کم شده به طوری که کم‌ترین میزان وزن خشک در غلظت ۲ گرم بر لیتر به میزان ۲/۸ گرم بر لیتر

(الف)

(ب)

(ج)

شکل ۱- نتایج حاصل از بررسی غلظت‌های مختلف هیدروکسی متیل فورال بر روی روند بیومس سلولی (الف)، گلوکز مصرفی (ب) و اتانول تولیدی (ج) توسط مخمر ساکارومایسس سرویسیه در طی فرآیند تخمیر به همراه مدل سنتیکی رشد و تولید اتانول و گلوکز مصرفی در طی فرآیند تخمیر

نتایج حاصل از بررسی میزان بازده اتانول تولیدی طی فرآیند تخمیر نشان داد که بین غلظت‌های صفر یا (شاهد) و ۰/۵ گرم بر لیتر تفاوت چندانی در میزان بازده اتانول تولیدی وجود ندارد ولی با افزایش غلظت به بیش از ۱ گرم در لیتر، میزان بازده تولیدی به مقدار زیادی کاهش می‌یابد. به طوری که بیش‌ترین بازده اتانول تولیدی به ترتیب در غلظت‌های صفر، ۰/۵، ۱ و ۲ گرم در لیتر به میزان ۰/۴۳، ۰/۴۲، ۰/۳۸ و ۰/۳۶ گرم اتانول بر گرم گلوکز بود.

یافته‌های حاصل از بررسی اثر غلظت‌های مختلف هیدروکسی متیل فورال بر روی میزان گلوکز مصرفی، اتانول تولیدی در طی فرآیند تخمیر نشان داد که افزایش غلظت هیدروکسی متیل فورال به بیشتر از ۱ گرم بر لیتر، تأثیر بازدارندگی شدیدی بر روی میزان گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی می‌گذارد. به طوری که بیش‌ترین میزان گلوکز مصرفی در طی فرآیند تخمیر به ترتیب در غلظت‌های صفر، ۰/۵، ۱ و ۲ گرم در لیتر و به میزان ۳۹/۲، ۳۷/۶۴، ۳۳/۸۳ و ۳۰/۵ بود (جدول ۱). همچنین،

جدول ۱- نتایج رگرسیون و شاخص‌های سنتیکی رشد مخمر، تولید اتانول و گلوکز مصرفی (گرم بر لیتر) در طی فرآیند تخمیر در غلظت‌های مختلف هیدروکسی متیل فورال

غلظت هیدروکسی متیل فورال (میلی گرم بر لیتر)				شاخص‌های سینتیک	شاخص‌های فرآیندی
۲	۱	۰/۵	شاهد		
۰/۶۱	۰/۶	۰/۵۳	۰/۵۵	X_0 (گرم بر لیتر)	رشد بیومس سلولی
۳/۰۴	۳/۲	۳/۵۹	۴/۲	X_m (گرم بر لیتر)	
۰/۱۴	۰/۲۲	۰/۲۱	۰/۱۶	μ_m (ساعت ^{-۱})	
۰/۹۹۳	۰/۹۷۱	۰/۹۸	۰/۹۷۶	R^2	
۰/۱۱	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۱۵	بازده سلولی (گرم بر گرم)	
۱/۰۴	۰/۷۴	۰/۷	۰/۸۱	P_0 (گرم بر لیتر)	اتانول تولیدی
۰/۲۲	۰/۲۵	۰/۴۱	۰/۲۶	P_m (گرم بر لیتر)	
۱۲/۷۱	۱۳/۴	۱۵/۰۹	۱۷/۰۸	P_f (ساعت ^{-۱})	
۰/۹۸	۰/۹۸۶	۰/۹۸۹	۰/۹۹۸	R^2	
۰/۳۶	۰/۳۸	۰/۴۲	۰/۴۳	بازده اتانول (گرم بر گرم)	
۴۰	۴۰/۱	۴۰	۴۰	S_0 (گرم بر لیتر)	گلوکز مصرفی
۷/۳	۹/۹۴	۷/۹	۹/۹	$Y_{X/S}$ گرم بر گرم	
۶/۳	۷/۶	۸/۶	۱۲/۲	$Y_{P/S}$ گرم بر گرم	
۰/۹۹۷	۰/۹۹۸	۰/۹۹۵	۰/۹۹۹	R^2	
۳۰/۵	۳۳/۸۳	۳۷/۶۴	۳۹/۲	گلوکز مصرفی (گرم بر لیتر)	

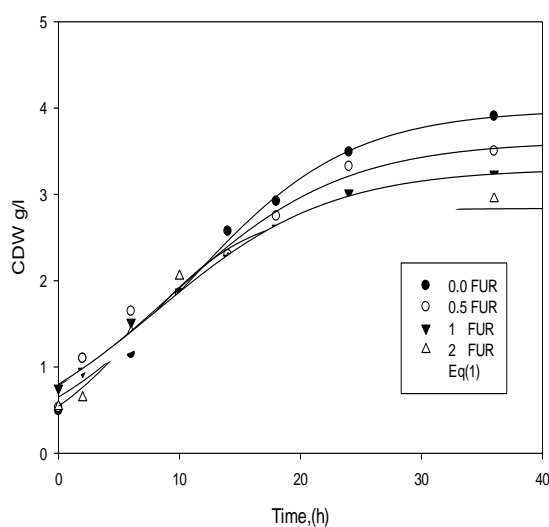
میزان رشد مخمر، گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی کاهش می‌یابد. همچنین، نتایج حاصل از بررسی اثر غلظت‌های مختلف فورفورال بر میزان گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی در طی فرآیند تخمیر نشان داد که افزایش غلظت فورفورال به بیشتر از ۰/۵ گرم بر لیتر تأثیر

بررسی اثر غلظت‌های مختلف فورفورال بر روی

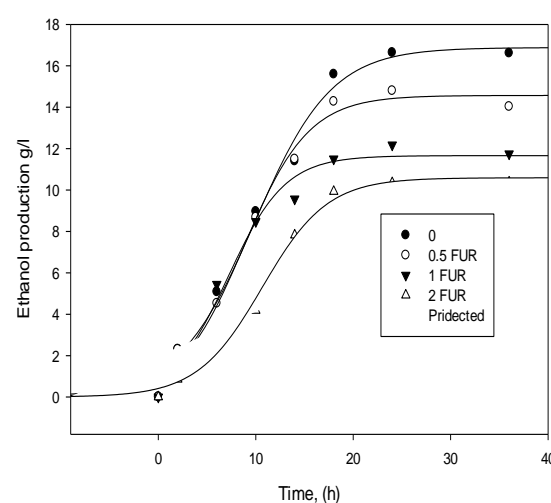
رشد، میزان اتانول تولیدی و گلوکز مصرفی: نتایج حاصل از بررسی اثر غلظت‌های مختلف ترکیب فورفورال بر روی رشد، میزان گلوکز مصرفی و بازده اتانول تولیدی نشان داد که با افزایش غلظت فورفورال،

بازدارندگی شدیدی بر روی میزان گلوکز مصرفی و بازده اتانول تولیدی می‌گذارد (جدول ۱)، به طوری که بیش‌ترین میزان گلوکز مصرفی در طی فرآیند تخمیر به ترتیب در غلظت‌های صفر، ۰/۵، ۱ و ۲ گرم در لیتر به میزان ۰/۳۹، ۰/۳۴/۵، ۳۳ و ۲۹/۲ گرم بر لیتر به دست آمد. همچنین، بیش‌ترین بازده اتانول تولیدی به ترتیب در غلظت‌های صفر، ۰/۵، ۱ و ۲ به ترتیب به میزان ۰/۴۲،

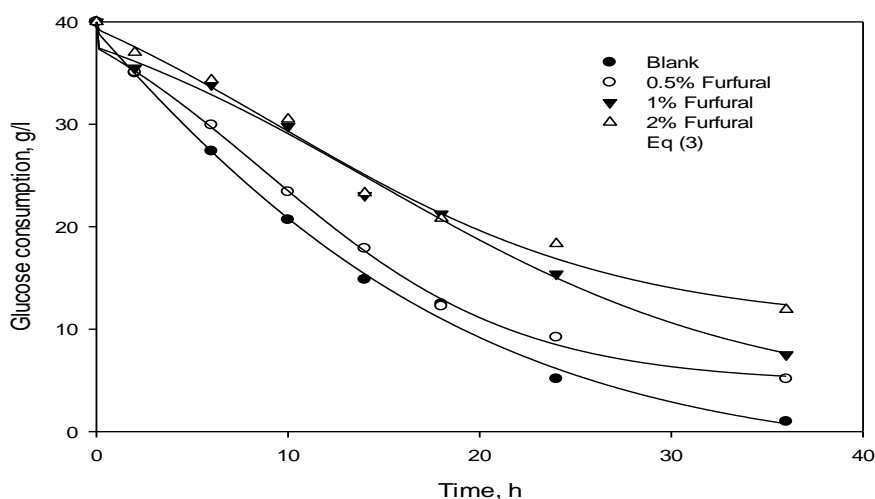
۰/۴۰، ۰/۳۷ و ۰/۳۴ گرم اتانول بر گرم گلوکز مشاهده شد (شکل ۲). نتایج حاصل از بررسی میزان وزن خشک سلولی نشان داد که با افزایش غلظت فورفورال میزان وزن خشک سلولی به میزان زیادی نسبت به نمونه شاهد کاهش می‌یابد. به طوری که بیش‌ترین و کمترین وزن خشک سلولی به ترتیب در نمونه شاهد و ۲ گرم در لیتر به میزان ۳/۹ و ۲/۷ گرم بر لیتر به دست آمد (شکل ۲).

(الف)

(ب)

(ج)

شکل ۲- نتایج حاصل از بررسی غلظت‌های مختلف فورفورال بر روی روند رشد بیومس سلولی (الف)، اتانول تولیدی (ب) و گلوکز مصرفی (ج) توسط ساکارومایسس سرویسیه در طی فرآیند تخمیر همراه مدل ستیکی آن‌ها

جدول ۲- نتایج رگرسیون و شاخص‌های سنتیکی رشد مخمر، تولید اتانول و گلوکز مصرفی (گرم بر لیتر) در طی فرآیند تخمیر در غلظت‌های مختلف فورفورال

غلظت فورفورال (میلی گرم بر لیتر)				شاخص‌های سینتیک	شاخص‌های فرآیندی
۲	۱	۰/۵	شاهد		
۲/۸	۳/۲۹	۳/۶۱	۳/۹	X_0 (گرم بر لیتر)	رشد بیومس سلولی
۰/۵۴	۰/۸	۰/۷۸	۰/۶۵	X_m (گرم بر لیتر)	
۰/۲۱	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۱۵	μ_m (ساعت ^{-۱})	
۰/۹۹۶	۰/۹۸۷	۰/۹۷۸	۰/۹۸۷	R^2	
۰/۱۰۶	۰/۱۲۳	۰/۱۳	۰/۱۴	بازده سلولی (گرم بر گرم)	
۰/۴	۰/۶۶	۰/۹۷	۱/۱	P_0 (گرم بر لیتر)	اتانول تولیدی
۰/۲۹	۰/۳۴	۰/۲۹	۱/۲۵	P_m (گرم بر لیتر)	
۱۰/۵۹	۱۱/۶۶	۱۴/۵۷	۱۶/۸۸	P_r (ساعت ^{-۱})	
۰/۹۹۱	۰/۹۸۱	۰/۹۸۹	۰/۹۸	R^2	
۰/۳۴	۰/۳۷	۰/۴	۰/۴۲	بازده اتانول (گرم بر گرم)	
۴۰	۴۰/۰۲	۴۰/۳	۴۰	S_0 (گرم بر لیتر)	گلوکز مصرفی
۱/۶	۲/۹	۴/۹	۳/۶	$Y_{X/S}$ گرم بر گرم	
۶/۷	۸/۶	۹/۳۹	۱۲/۲	$Y_{P/S}$ گرم بر گرم	
۰/۹۹۷	۰/۹۹۹	۰/۹۹۳	۰/۹۸۷	R^2	
۲۹/۲	۳۳	۳۶/۵	۳۸/۸	گلوکز مصرفی (گرم بر لیتر)	

بحث و نتیجه‌گیری

میکروارگانسیم‌ها می‌شود (۱۴). از جمله مهم‌ترین این ترکیبات می‌توان به فورفورال، هیدروکسی متیل فورال، فرمیک اسید، اسیدهای چرب و استیک اسید اشاره کرد. اگر چه مخمر ساکارومایسس سرویسه در طی فرآیند تخمیر توانایی تبدیل فورفورال و هیدروکسی متیل فورال به ترکیباتی مانند فورال الکل و دیگر ترکیبات را دارد، اما وجود این ترکیبات در محیط کشت تخمیر تأثیرات بازدارنده مهمی بر روی متابولیسم آن و در نتیجه بر روی رشد و میزان اتانول تولیدی توسط آن می‌گذارد (۱۵).

اثر ترکیب هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد، گلوکز مصرفی و بازده اتانول تولیدی: نتایج حاصل از بررسی غلظت‌های مختلف ترکیب هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد مخمر نشان داد که با افزایش غلظت

امروزه یکی از معمول‌ترین روش‌های هیدرولیز و پیش تصفیه در فرآیند تولید اتانول از مواد مختلف نشاسته‌ای، سلولزی و لیگنوسلولزی هیدرولیز اسیدی است. در زمان هیدرولیز اسیدی ترکیبات پلی‌ساکاریدی شامل نشاسته، سلولز و همی سلولز ابتدا به قندهای ساده ۵ کربنه و ۶ کربنه تبدیل می‌شوند. سپس، در مرحله دوم این ترکیبات به شکل‌های دیگری مانند فورفورال و هیدروکسی متیل فورال یا دیگر ترکیبات تبدیل می‌شوند. این ترکیبات برای میکروارگانسیم‌ها به‌ویژه مخمرها سمی و مضر هستند. وجود این ترکیبات در محیط کشت در هنگام فرآیند تخمیر موجب کاهش رشد مخمر، کاهش گلوکز مصرفی و در نتیجه کاهش بازده اتانول تولیدی در حین انجام فرآیند تخمیر توسط

بومی جدا شده برای تولید اتانول پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که در محیط کشت عاری از ترکیبات بازدارنده و غلظت‌های کمتر از ۰/۵ گرم بر لیتر، میزان گلوکز موجود کمابیش به‌طور کامل مصرف شده است (۱۵). همچنین، یافته‌های آن‌ها نشان داد با افزایش غلظت فورفورال و هیدروکسی متیل به بیش از ۰/۵ گرم در لیتر، میزان بازده اتانول تولیدی به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش می‌یابد. به طوری که در محیط کشت با غلظت ۱ گرم بر لیتر، میزان بازده اتانول تولیدی به میزان ۲۶ و ۱۸/۴۵ درصد به ترتیب برای فورفورال و هیدروکسی متیل فورال کاهش می‌یابد.

یافته‌های حاصل از این مطالعه نشان داد که حضور ترکیب هیدروکسی متیل فورال در محیط کشت بر روی میزان بازده اتانول تولیدی توسط مخمر *Saccharomyces cerevisiae* و رشد آن در غلظت‌های بالاتر از ۱ گرم بر لیتر تأثیر قابل ملاحظه‌ای می‌گذارد. که این موضوع با نتایج حاصل از مطالعه آلوز و همکاران^{۱۲} مبنی بر کاهش رشد سلولی و میزان اتانول تولیدی طی فرآیند تخمیر مخمر *Saccharomyces cerevisiae*، با غلظت ۱ گرم بر لیتر هیدروکسی متیل فورال، مطابقت دارد (۱۶).

اثر ترکیب فورفورال بر روی رشد، گلوکز مصرفی و

بازده اتانول تولیدی توسط مخمر *Saccharomyces*

سر ویسیه: فورفورال یکی از مهم‌ترین ترکیبات بازدارنده رشد میکروارگانیسم‌ها در فرآیند تخمیر اتانول است. اگرچه تأثیر فورفورال بر روی رشد و متابولیسم مخمرها هنوز به‌طور کامل شناخته نشده است، اما به هر حال وجود این ترکیب در محیط کشت اثر بازدارندگی قابل ملاحظه‌ای بر روی روند رشد میکروارگانیسم، گلوکز مصرفی و میزان اتانول تولیدی می‌گذارد. نتایج حاصل از مطالعه حاضر گویای آن است که با افزایش غلظت

آن در محیط کشت میزان رشد مخمر کاهش می‌یابد. در محیط کشتی که عاری از فورفورال بود در ساعت‌های اولیه پس از تلقیح مخمر، میزان بیومس سلولی به شدت افزایش یافت ولی با گذشت زمان میزان تغییرات بیومس کمتر شد. در حالی که با افزایش غلظت هیدروکسی متیل فورال به میزان بیش از ۱ گرم در لیتر، کاهش قابل ملاحظه‌ای در رشد مخمر مشاهده شد. نتایج حاصل از بررسی غلظت‌های مختلف هیدروکسی متیل فورال بر روی گلوکز مصرفی نشان داد که بیش‌ترین میزان گلوکز مصرفی در محیط کشت بدون هیدروکسی متیل فورال و ۰/۵ گرم در لیتر، به میزان ۹۷/۸ و ۹۵ درصد است. همچنین در غلظت‌های ۱ و ۲ از هیدروکسی متیل فورال، گلوکز مصرفی ترتیب به میزان ۸۴ و ۷۶ درصد کاهش نشان داد. عدم مصرف کامل گلوکز موجود در محیط کشت و کاهش میزان بیومس سلولی در محیط کشت‌های با غلظت بالاتر هیدروکسی متیل فورال گویای تأثیرات بازدارنده این ترکیب بر روی رشد مخمر و میزان اتانول تولیدی می‌باشد. به‌طور کلی یافته‌های حاصل از بررسی تغییرات گلوکز مصرفی گویای آن است که بین دو نمونه عاری از هیدروکسی متیل فورال و ۰/۵ گرم بر لیتر، تفاوت چندانی وجود ندارد. همچنین، نتایج حاصل از بررسی مدل سنتیکی تولید اتانول، رشد بیومس سلولی و گلوکز مصرفی نشان داد که مدل‌های مورد مطالعه به‌خوبی توانسته‌اند رفتار تولید اتانول و رشد سلولی را توجیه کنند. همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، مقادیر ضریب تبیین (R^2) بالای ۰/۹۷ برای تمام شاخص‌ها و همچنین، مقدار F -value بالا نشان از معناداری مدل‌های به‌کار گرفته شده دارد. و یکندری و همکاران^{۱۱} به بررسی اثر فورفورال، هیدروکسی متیل فورال و اسید استیک بر روی رشد میکروارگانیسم‌های

فورفورال، علاوه بر کاهش میزان بیومس سلولی مخمر، میزان بازده اتانول تولیدی و گلوکز مصرفی توسط آن کاهش چشم گیری می یابد. به طوری که بیشترین و کمترین میزان گلوکز مصرفی به ترتیب ۳۹/۰۲ و ۲۶/۴ گرم بر لیتر در محیط کشت شاهد و محیط کشت با غلظت ۲ گرم بر لیتر فورفورال مشاهده شد. نتایج نشان داد که بیشترین میزان بازده اتانول تولیدی علاوه بر نمونه کنترل به ترتیب در غلظت ۰/۵، ۱ و ۲ گرم بر لیتر فورفورال به میزان ۰/۴، ۰/۳۶ و ۰/۳۴ گرم اتانول بر گرم گلوکز به دست آمد. همچنین، نتایج حاصل از بررسی مدل سنتیکی تولید اتانول و رشد بیومس سلولی نشان داد که مدل های مورد مطالعه به خوبی توانسته اند رفتار تولید اتانول، رشد سلولی و گلوکز مصرفی را توجیه کنند. همان طور که در جدول ۲ مشاهده می شود، مقادیر ضریب تبیین (R^2) بالای ۰/۹۷ برای تمام شاخص ها و همچنین مقدار F -value بالا نشان از معناداری مدل های مورد به کار گرفته شده است. در واقع نتایج به دست آمده نشان می دهد که مدل های مورد بررسی به خوبی توانسته اند رفتار رشد سلولی، اتانول تولیدی و گلوکز مصرفی را در طی فرآیند تخمیر در حضور ترکیبات بازدارنده توجیه کنند. به طور کلی کاهش میزان گلوکز مصرفی و بازده اتانول تولیدی در طی فرآیند تخمیر با افزایش غلظت فورفورال گویای تأثیر بازدارندگی این ترکیب بر روی رشد و متابولیسم مخمر و در نتیجه میزان اتانول تولیدی است. اگرچه بیشتر میکروارگانیسم ها به ویژه مخمر ساکارومایسس سرویسیه توانایی تبدیل فورفورال به الکل فورال یا فوریک اسید توسط آنزیم های الکل دهیدروژناز و آلدهید دهیدروژناز آنزیم را دارند، اما این ترکیبات در محیط کشت باعث کاهش رشد، میزان گلوکز مصرفی و اتانول تولیدی طی فرآیند

تخمیر می شوند (۱۷).

توفیقی و همکاران^{۱۳} بیان کردند حضور ترکیبات بازدارنده همچون فورفورال در محیط کشت مخمر ساکارومایسس سرویسیه باعث کاهش عملکرد تولید اتانول و ایجاد ضعف در مخمر می شود. بنابراین، برای تولید بهینه اتانول از مواد نشاسته ای، سلولزی و لیگنوسلولزی علاوه بر پیدا کردن میکروارگانیسم های مناسب، بررسی مقاومت آن ها در برابر شرایط محیطی از جمله ترکیبات بازدارنده بسیار مهم و اساسی است (۱۴). نتایج آن ها گویای این است که با افزایش غلظت فورفورال میزان بیومس سلولی، رشد مخمر و همچنین، میزان اتانول تولیدی کاهش می یابد. همچنین آن ها بیان داشتند که در محیط کشت بدون فورفورال و محیط کشت با غلظت های ۴، ۵ و ۶ گرم بر لیتر به ترتیب ۹۳، ۶۰، ۵۱ و ۳۳ درصد، میزان گلوکز توسط مخمر ساکارومایسس سرویسیه مصرف شده است (۱۴). همچنین در مطالعه دیگری، ویکندری و همکاران^{۱۴} بیان داشتند که با افزایش غلظت فورفورال از ۰/۲۵ گرم بر لیتر به بیش از ۰/۵ گرم بر لیتر، میزان گلوکز مصرفی به طور قابل ملاحظه ای کاهش می یابد. آن ها بیان داشتند که افزایش غلظت به بیش از ۰/۵ گرم بر لیتر، میزان بازده اتانول تولیدی از ۰/۴۴ گرم اتانول بر گرم گلوکز به ۰/۴۰ گرم اتانول بر گرم گلوکز کاهش می یابد. علاوه بر این، یافته های آن ها نشان داد که افزایش غلظت فورفورال در محیط کشت با غلظت ۰/۵ گرم بر لیتر نسبت به نمونه شاهد، باعث کاهش ۷/۵ درصدی بازده اتانول تولیدی می شود. در حالی افزایش غلظت آن به بیش از ۰/۵ گرم بر لیتر باعث کاهش ۲۶ درصدی اتانول می شود (۱۵).

غلظت هر دو ترکیب، میزان بیومس سلولی و بازده اتانول تولیدی کاهش می‌یابد و روند کاهش میزان گلوکز مصرفی با افزایش غلظت این دو ترکیب گویای تأثیر منفی این ترکیبات بر روی رشد و متابولیسم مخمر است. همچنین، نتایج نشان داد که فورفورال نسبت به هیدروکسی متیل فورال به مراتب تأثیر بازدارندگی بیشتری بر روی رشد مخمر و بازده اتانول تولیدی دارد.

References

- (1) Wang R., Domínguez-Espinosa RM., Leonard K., Koutinas A., Webb C. The application of a generic feedstock from wheat for microbial fermentations. *Biotechnology progress* 2002; 18 (5): 1033-8.
- (2) Demirbas A. Biofuels sources., biofuel policy., biofuel economy and global biofuel projections. *Energy Conversion and Management* 2008; 49 (8): 2106- 16.
- (3) Gohel V., Duan G. Conventional process for ethanol production from Indian broken rice and pearl millet. *Bioprocess and Biosystems Engineering* 2012; 35 (8): 1- 12.
- (4) Cardona Alzate C., Sanchez Toro O. Energy consumption analysis of integrated flowsheets for production of fuel ethanol from lignocellulosic biomass. *Energy* 2006; 31 (13): 2447- 59.
- (5) Demirbas A. Use of algae as biofuel sources. *Energy Conversion and Management* 2010; 51 (1). 2738- 49.
- (6) Lin Y., Tanaka S. Ethanol fermentation from biomass resources: current state and prospects. *Applied Microbiology and Biotechnology* 2006; 69 (6): 627- 42.

به طور کلی نتایج حاصل از بررسی اثر دو ترکیب فورفورال و هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد، میزان گلوکز مصرفی و بازده اتانول تولیدی توسط مخمر ساکارومایسس سرویسسیه نشان داد که فورفورال نسبت به هیدروکسی متیل فورال تأثیر بازدارندگی بیشتری بر روی مخمر می‌گذارد. در مطالعه دیگری آلمارسدوتیر و همکاران^{۱۵} اثر مهارکنندگی دو ترکیب فورفورال و هیدروکسی متیل فورال در طی فرآیند تخمیر اتانول توسط سویه باکتری *ترمانرو باکتریوم AKI*^{۱۶} را بررسی کردند. یافته‌های آن‌ها نشان داد که در غلظت ۰/۵ گرم بر لیتر، فورفورال و هیدروکسی متیل به ترتیب موجب کاهش ۱۵ و ۱۷ درصدی اتانول می‌شود. همچنین، آن‌ها بیان داشتند فورفورال در غلظت ۲ گرم بر لیتر کمابیش باعث کاهش ۵۰ درصدی در میزان تولید اتانول می‌شود. اما برای هیدروکسی متیل فورال کاهش خیلی کمی با افزایش غلظت آن مشاهده شد (۱۸). با توجه به نفوذپذیری کم غشای سلولی مخمر نسبت به هیدروکسی متیل فورال در مقایسه با فورفورال می‌توان این احتمال را داد که تأثیر بازدارندگی کمتر هیدروکسی متیل فورال نسبت به فورفورال ناشی از این عامل باشد. لارسون^{۱۷} و همکاران بیان داشتند اگرچه مخمر ساکارومایسس سرویسسیه توانایی تبدیل هیدروکسی متیل فورال به ۵ هیدروکسی فورفورال الکل را دارد، اما سرعت تبدیل آن نسبت به فورفورال کمتر است که این می‌تواند ناشی از نفوذپذیری کم غشای سلولی آن نسبت به فورفورال باشد (۹).

مطالعه حاضر به بررسی تأثیر غلظت‌های مختلف دو ترکیب فورفورال و هیدروکسی متیل فورال بر روی رشد و بازده اتانول تولیدی توسط مخمر ساکارومایسس سرویسسیه پرداخت. نتایج این مطالعه نشان داد با افزایش

- (7) Oberoi HS., Vadlani PV., Brijwani K., Bhargav VK., Patil RT. Enhanced ethanol production via fermentation of rice straw with hydrolysate- adapted *Candida tropicalis* ATCC 13803. *Process Biochemistry* 2010; 45 (8): 1299- 306.
- (8) Sakthi SS., Saranraj P., Rajasekar M. Optimization for cellulase production by *Aspergillus niger* using paddy straw as substrate. *International journal of Advanced Scientific and Technical Research* 2011; 1 (1): 69- 85
- (9) Larsson S., Palmqvist E., Hahn-Hägerdal B., Tengborg C., Stenberg K., Zacchi G., et al. The generation of fermentation inhibitors during dilute acid hydrolysis of softwood. *Enzyme and Microbial Technology* 1999; 24 (3): 151- 9.
- (10) Modig T. Kinetics and inhibition effects of furfural and hydroxymethyl furfural on enzymes in yeast. *Biochemical Journal* 2002; 4 (2): 323- 8.
- (11) Chen HC. Non-aseptic, multi-stage, multi-feeding, continuous fermentation of cane molasses to ethanol. *Process biochemistry international*. 1990; 25 (3); 254- 60.
- (12) Miller G. L. Use of dinitrosalicylic acid reagent for determination of reducing sugar. *Analytical Chemistry* 1959; 31 (3); 426- 28
- (13) Duonan Tu ., Saifeng Xue ., Chunyuan Meng., Anunciacion Espinosa-Mansilla., Arsenio Munoz de la Pena., Lopez F. S. Simultaneous determination of 2-furfuraldehyde and 5- (hydroxymethyl) -2-furfuraldehyde by derivative spectrophotometry. *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 1992; 40 (6): 1022- 25.
- (14) Tofighi A., Azin M., Mazaheri Assadi M., Assadi-rad M. H. A., Nejadstari T., Fallahian M. R. Inhibitory effect of high concentrations of furfural on industrial strain of *Saccharomyces cerevisiae*. *International Journal of Environmental Research* 2010; 4 (1): 137- 42.
- (15) Wikandari R., Millati R., Syamsiyah S., Muriana R., Ayuningsih Y. Effect of furfural., hydroxymethylfurfural and acetic acid on indigenous microbial isolate for bioethanol production. *Agricultural Journal* 2010; 5 (2): 105- 9.
- (16) Alves LA., Felipe MG., Silva JBAE., Silva SS., Prata AM. Pretreatment of sugarcane bagasse hemicellulose hydrolysate for xylitol production by *Candida guilliermondii*. *Applied Biochemistry and Biotechnology: Springer* 1998; 72 (1). 89- 98.
- (17) Taherzadeh MJ., Gustafsson L., Niklasson C., Lidén G. Conversion of furfural in aerobic and anaerobic batch fermentation of glucose by *Saccharomyces cerevisiae*. *Journal of bioscience and bioengineering* 1999; 87 (2): 169- 74.
- (18) Almarsdottir AR., Sigurbjornsdottir MA., Orlygsson J. Effect of various factors on ethanol yields from lignocellulosic biomass by *Thermoanaerobacterium AK17*. *Biotechnology and Bioengineering* 2012; 109 (3): 686- 94.

---

¹- Hydroxymethyl furfural (HMF)

²- Furfural (FUR)

³- Larsson

⁴- Modig

⁵- Pyruvate dehydrogenase (PDH)

⁶- Alcohol dehydrogenase (ADH)

⁷- Aldehyde dehydrogenase (ALDH)

⁸- Merck

⁹- DNS

¹⁰- Jenway 6305

¹¹- Wikandari

¹²- Alves

¹³- Tofighi

¹⁴- Wikandari

¹⁵- Almarsdottir

¹⁶- *Thermoanaerobacterium AK1*

¹⁷- Larsson

Survey of the inhibitory effect on growth and ethanol yield in the fermentation process of baker's yeast *Saccharomyces cerevisiae*

Masoud Hatami Manesh

M.Sc. Student of Environmental Sciences, Tarbiat Modares University, Noor, Iran, hatamim69@yahoo.com

Habibollah Younesi*

Associate Professor of Environmental Sciences, Tarbiat Modares University, Noor, Iran, hunesi@modares.ac.ir

Nader Bahramifar

Assistant Professor of Environmental Science, Tarbiat Modares University, Noor, Iran, n.bahramifar@modares.ac.ir

Abstract

Introduction: The use of hydrolysis process in order to release reducing sugars of Polysaccharide materials for ethanol production, especially in acid hydrolysis process, causes the produce growth inhibitors compounds such as furfural and hydroxymethyl. Existing these compounds in culture medium, in addition to decrease microorganism growth and glucose consumption they cause the decrease efficiency of ethanol production.

Materials and methods: In order to investigate the effect of both inhibiting compounds hydroxymethyl furfural and furfural on growth, glucose consumption and ethanol production by *Saccharomyces cerevisiae* yeast, four field experiments with different concentrations include 0 or control 0.5, 1 and 2 g l⁻¹ of each compound was prepared, and their inhibitory effects on yeast growth and ethanol production was studied in during 36 h.

Results: The results showed that with increasing concentration hydroxymethyl furfural and furfural, both compounds have inhibitory effect on growth yeast, glucose consumption and ethanol production, so that the maximum efficiency of ethanol production for two compounds (hydroxymethylfural and furfural), were observed at concentrations of 0 or control and 0.5 g l⁻¹. The results showed that the furfural compound in comparison to hydroxymethylfural have more inhibitory effect on *Saccharomyces cerevisiae* growth and ethanol production by it.

Discussion and conclusion: In general decrease in glucose consumption by increasing concentrations of these compounds showed the negative effects of these compounds on the growth and metabolism yeast, and therefore the ethanol production is reduced.

Key words: Ethanol, Cell biomass, Furfural, Hydroxymethyl fural, *Saccharomyces cerevisiae*

---

* Corresponding author, hunesi@yahoo.com

Received: October 15, 2013 / **Accepted:** May 21, 2014